

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum Principis, Eivsqve Svccessorum
Vitae, Ac Doctrina, Ipséque Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basel], [1543]

VD16 VD16 K 2583

Obiectio ex Alchoran, & eius solutio. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98259)

FACILIS OSTENSIO, CHRISTVM, QVI EST

uerbum Dei patris, esse eius filium, Cap. XIII.

ADHVC sic. Certum est ex Alchoran, uerbo Dei omnia esse creata, uerbum
 igitur Dei, increatum est, quoniam per ipsum omnia creata sunt. Est igitur
 tur uerbum, aeternum, increatum. Non est igitur uerbum sensibile, sed plus
 quam intellectuale. Intellectuale uero uerbum, per quod intellectus omnia ope-
 ratur, intellectualis est conceptus, nam nisi intellectus intueatur in conceptum
 suum, quem intellectualiter generat, non facit quicquam intellectualiter. Sicut
 aedificator domus in uerbum seu conceptum intuetur, per quem aedificat. Di-
 citur autem uerbum, nam sicut uerbum extrinsecum sensibile, generatur a uer-
 bo intrinseco intellectuali: sic conceptus generatur ab intellectu, & dicitur eius
 uerbum. Intellectualis igitur natura, omnia per uerbum suum format, & per
 uerbum reformat. Aedificator enim per uerbum format domum: & si ruit, per
 idem uerbum reformat. Deus sic per uerbum format, & reformat. Hoc uerbum
 uocatur etiam sapientia, omnia enim deus per sapientiam facit. Et dicit Alcho-
 ran: CHRISTVS cum diuinis uirtutibus adueniens inquit, En assum cum sa-
 pientia uestras diffensiones discussurus, meq; sequendo, timete deum. Nominat
 igitur Alchoran, id quod prius uerbum aiebat, nunc diuinam uirtutem & sa-
 pientiam. Sic uerbum ratio dicitur. Omnia enim cum ratione facta sunt. Nihil
 enim est, cuius legitima ratio non praecessit. Sic uerbum sermo dicitur, ars, seu
 magisterium, per quod Deus omnia facit. Euangelium uero illud nominat uer-
 bum, sine quo factum est nihil, & idem uerbum nominat Dei unigenitum, per
 quem fecit & secula. Sed cur potius Alchoran nominat uerbum, quam filium
 illum per quem omnia facta sunt? Fortassis ex eo, quia cum uellet omnem mo-
 dum pluralitatis deorum eliminare a rudibus idololatriis, noluit occasionem da-
 re errandi illis qui capere non poterant filiationem intellectualem, aliter quam
 in sensibili mundo uidetur. Intellectuali uero fecunditati propinquius uerbum
 quam filius accedit. Neq; apta locutio est, Deum habere filium, nam cum Deus
 sit pater omnipotens, omnium creator, qui omne id est quod habet, cum nihil
 sibi deesse possit: non est apta locutio, ipsum habere filium, quia idem uidetur, ac
 si diceretur, Deum patrem esse filium: cum habere in ipso sit esse. Propter hoc ta-
 men non intendebat euangelio contradicere, nec testimonio Ioannis Zachariae,
 quem approbat, & ait esse confirmatorem uerbi, qui in euangelio confirmat
 CHRISTVM esse filium Dei unigenitum. Vnde cum illum quem Christiani
 nominant CHRISTVM, nominet Dei uerbum, & Mariae filium: tantum in hoc
 a Christianis uidetur discrepare.

OBJECTIO EX ALCHORAN,

et eius solutio. Cap. XIII.

Diceret aliquis: Nonne sic legitur in Alchoran? Pars plurima mentiendi di-
 40 xit, Deum habere filium: quomodo haec non contradicunt euangelio? Di-
 co Alchoran se declarare. Addit enim: Coepit ne deus filias plus diligere? quid
 iudicatis immemores? An uestri dicti rationem firmam habetis: librum quidem
 uestrum, si ueraces estis, in medium afferte. Ecce Deum non habere filium hu-
 mano modo, euangelio non contradicit: cum Deus sit spiritus, qui carnem et os-
 fa non habet. Sed quod CHRISTVS sit unigenitus Dei filius, librum euangelio-
 rum in medium proferre poterimus, & ueraces reperiemur. Adhuc diceres:
 Nonne azora antepenultima sic habet? Constanter dic illis, Deum unum esse,
 necessarium omnibus & incorporeum, qui nec genuit, nec est generatus, nec ha-
 bet quenquam similem. Respondemus, illam azoram intelligi debere taliter,
 D quod

Verbum Dei
increatum, per
ipsum uero re-
ata omnia.Verbum idem
quod Sapientia.

Ratio.

Unigenitus dei

Ioannes Zacha-
riae F.Deum non ha-
bere filium hu-
mano modo.

quod per ipsam intendit dare Deo gloriam, & non detrudere à CHRISTO lau-
dem. Vnde cum incorporeus Deus & deitas sint idem, si Deus de quo loquitur
azora deitas intelligitur, non contradicit euangelio. Deitas enim cum sit essen-
tia diuina, nec est generans nec genita, nec habet aliam deitatem sibi aequalem:
sed pater generat filium eiusdem essentiae. Vnde considerare te oportet, quod li-
cet idem sit Deus & deitas, cum Deus simplicissimus sit penitus incorporeus &
incompositus, tamen quando respicis in deitatem, nullam uides generationem;
Deus pater, nō cum respicis in Deum, uides ipsam. Nam Deum patrem nominari, in ueteri testa-
autem deitas. mento, psalterio, & euangelio clare legitur: deitatem autem, non legitur, pa-
trem uocari. Si igitur Deo conuenit quod pater nominetur, & in hoc non impo-
nitur ei ullum mendacium: tunc cum uerum sit ipsum Deum esse patrem, nō in-
conuenit Deo quod Deus filius nominetur, cum pater non intelligatur pater
sine filio. Etiam azora illa, licet ad exclusionem plurium deorum posita sit, cum
ad hoc totus liber principaliter tendere uidetur, per eius sequaces, & ad humili-
tatem per eos irreprehensibilis iudicetur: tamen etiam secundum ueritatem euan-
gelicam azora tolerari potest, Deum uidelicet nec genuisse, nec generatum esse.
Deum nec genu generatio enim in diuinis cum sit in aeternitate, nunquam transiit in praeiū-
isse, nec esse ge- ut deus dicatur genitus, uel generatus: sed Deus pater aeternus, generat Deum fi-
neratum. lium aeternum, eadem deitate Deum, eadem aeternitate aeternum.

Q U O D I E S U S Q U I A M E S S I A S,

est Dei uerus filius. Cap. XV.

Adhuc dico, eo quod Alchoran dicit IESUM Mariæ filium Mesiām seu
CHRISTVM, omnia quæ prophetae fatentur de Christo, ipse fatetur. Dicit
„ autem Micheas propheta: Et tu Bethleem effrata, paruula es in milibus Iuda, ex
„ te mihi egredietur, qui sit dominator in Israël. & egressus eius ab initio, à diebus
aeternitatis. Hic propheta de generatione Mesiāe loquitur: & duplicem ponit
Mesiā duplex generationem, unam temporalem in Bethleem, aliam aeternam. Ab initio mun-
generatio. di prophetatum est, deum, Mesiām saluatorem in mundum missurum. Certum
est, Mesiām ante mundi constitutionem esse, ut CHRISTVS de se loquens in
„ euangelio attestatur ad patrem, dicens: Clarifica me pater claritate, quam habui
„ ante mundi constitutionem. Ecce dicit, Clarifica me pater. Vnde si Deus Mesiā
missurus erat, illum qui ante mundi constitutionem clarificatus fuit: utique ille
Mesiās, qui ut omnium supremus & maximus saluator expectabatur, Deifi-
lius, fuit alius à patre ipsum missuro. Deus igitur erat, eiusdem scilicet natu-
ræ cum patre ante omnem creaturam. si enim tunc fuit, quando non nisi na-
tura diuina fuit utique illius naturæ fuit, & ideo Deus fuit. Hinc Esaias pro-
„ pheta dicebat: Deus ipse ueniet, & saluabit nos, tunc aperientur oculi caecorum,
„ & aures surdorum patebunt. Et sequitur ibi de semita & uia recta, quæ sancta
Mesiā aduētus uocabitur: euangelium sic appellans, uti Alchoran. Ita Baruch propheta uidit
ipsum Mesiām deum, & Dei sapientiam, uenturum, & cum hominibus conuer-
saturum. Sic ceteri. Nec difficile hoc uerum uideri. nam Mesiām uenturum in
hunc mundum, ante eius natiuitatem ex uirgine Maria, prophetae uiderunt, &
Iudaei crediderunt: sicut & hodie uenturum credunt. Non potest dici, quod dum
Mesiām uiderunt, & illum uenturum prænunciauerunt, creaturam aliquam ui-
derint, sed diuinam uirtutem & potentiam mente conspexerint, quam in homi-
nem uenturam, & in mundo se manifestaturam expectarunt. Et sicut credide-
runt & expectarunt, ita factum est. & non est alius Mesiās de Maria natus, &
alius quem uidentes seu prophetae uiderunt: sed iam ipse quem mente in aeterni-
tate contemplati sunt, in tempore apparuit. Neque opus est ad praesens, ut mul-